

Márczi Imre olyan ember volt, mint aki mindig a hegyi beszédet hallgatja. Szelíden nyugtázva, hogy ilyen egyszerűen és tisztán is lehet beszélni az élet legfontosabb, legszentebb dolgairól. Persze így csak Jézus tudott, aki hasonlataival olyan tökéletesen meg tudta ragadni a létezés számunkra kimért szerkezetét, a profánt és a szentet egyaránt. Imre ezt hallgatta egész életében, fél lábbal mindig az ég és a föld között. Sokan mondták róla, hogy nem evilágra való. Sokan, akik csak a létezés mindennapi ügyeskedő technikáit ismerték, tehát nem országbeliek voltak, nem annak az országnak a polgárai, amit Jézus hirdetett, ahol az Ő Atyja van, aki – szerinte – mindnyájunk Atyja is, ha hallgatunk rá. Márczi Imre két nagy nemzedék, két nagy közösség tagja volt, szelíden munkálkodva.

Az egyik a Bulányi páter által vezetett – Jézus eredeti üzenetét kutató – testvériség. Állandó, hol erősebb, hol gyengébb üldözés közepette az állami hatalomtól és az azáltal is uralt egyházi vezetéstől. Imre vallotta és terjesztette is azokat a felismeréseket, amelyeket Bulányi György kihámozott a jézusi evangéliumból, amire kétezer év félreértései és félre magyarázásai voltak szinte átláthatatlan szellemi, lelki betont és aminek feltárása, Jézus igazságainak megismerése, újrafelfedezése minden nemzedék kötelessége az idők végezetéig.

A másik közösség a nomád nemzedék, a mi nomád nemzedékünk volt, amelyik úgy fedezte fel a magyar néphagyomány legszebb forrásait, hogy nem csak múzeumi halott kincsként csodálta azt, hanem mindennapi életének a részévé is tette. El kezdett énekelni és táncolni úgy a régi már-már elfeledett dallamokra, hogy az tisztább és fergetegesebb élményt hozott, mint az akkor éppen divatos rock-kultúra. Újra éltünk egy hagyomány teljességének a közepén, annak szellemi, kulturális világában, ugyanúgy, mint a kézművesség embert formáló praktikumában. Jól éltünk. És bár a létező szocializmus – mint általában a rossz politikák – körbenyálazott bennünket hazugságaival, ettől mi hátraleptünk, vagy inkább előre egy tisztábban, természetesebben élő élet közepébe.

Erről Imre az Ökotáj lapban így írt:

„Az ember egységet, teljességet, állandóságot akar létrehozni, ám e törekvése közben újabb, mélyebb szakadékok, törésvonalak tűnnek elő a világban önmagát is töredékesnek, esendőnek, mulékonynak tapasztalja. A betegség, a halál az emberi kihagyhatatlan, lényegi tapasztalata. Az ember sorsa ebben a világban, ebben a létezési módban a polaritás, a töredezettség, a feloldhatatlan komplexitás.

Miközben megtapasztalja a betegséget, a romlást, a halált, képes mindezeket a lét tágabb összefüggéseivel egyben látni és elfogadni, magában integrálni, egységben megélni (erre tesz kísérletet a vallás az abszolútum, a jó isten fogalmával. A lét minden látszólagos korlátozottsága ellenére van egy belső játéktér az ember számára.

Ám az ember azt is tudni szeretné, mi van ezen a létezési módon kívül: mi van a halál után, a születés előtt, lehetséges-e, van-e tökéletesség, hibátlan, romolhatatlan lét, egész?”

Ezekkel a szavaival búcsúzom Imrétől. Természetesen csak úgy búcsúzom tőle, mint azok a barátok, akik közül az egyik felszáll egy gyorsvonatra és távolodóban úgy integetnek egymásnak, hogy én is követni foglak, hogy majd találkozunk.

Mi is búcsúzzunk most úgy Imrétől, hogy találkozni fogunk. Találkozni fogunk hitünk szerint az Úrban.

[Zelnik József megemlékezése elhangzott 2024. augusztus 4-én,
Márczi Imre búcsúztatóján a városmajori Kistemplomban.]